

УДК 378.016:811.133.1]-028

А. М. Климчук,

викладач

(Київський національний університет культури і мистецтв)

klymtchoukangelina@gmail.com

ORCID: 0000-0002-8525-6202

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АУДІОВІЗУАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ (НА ПРИКЛАДІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ)

У статті розглянуті практичні аспекти застосування аудіовізуальних технологій у професійній діяльності майбутніх вчителів іноземних мов, на прикладі французької мови проаналізовано недоліки та переваги у роботі з автентичними відео-матеріалами. Представлено критерії відбору та наведено алгоритм роботи з аудіо-візуальними матеріалами, запропоновані шляхи їх імплементації у навчальний процес, обґрунтовано доцільність та специфіку використання мультимедійних платформ у процесі формування іншомовної комунікативної компетентності.

Ключові слова: аудіовізуальні технології, підготовка майбутніх вчителів, професійна діяльність, сучасні технології.

Вступ. Технологізація освітнього процесу та сучасні тенденції у сфері педагогіки та психології покликані сприяти інтенсифікації та підвищенню рівня готовності майбутніх вчителів іноземних мов до застосування сучасних технологій у професійній діяльності. Широкий спектр медіа та он-лайн технологій зумовив їх екстраполяцію у сферу освіти та науки та широке застосування у професійній діяльності майбутніх вчителів іноземних мов. У контексті вищезазначених тенденцій особливого значення набувають аудіовізуальні технології, які передбачають комплексне поєднання вербальних методів з невербальними та сприяють оптимізації процесу формування іншомовної комунікативної компетентності. У професійній діяльності майбутніх вчителів іноземних мов має місце імплементація аудіовізуальних технологій та засобів на протигагу традиційним підходам навчання в опануванні комунікативних навичок іноземного мовлення. Сучасні медіа-платформи та он-лайн ресурси охоплюють велику кількість аудіовізуальних автентичних матеріалів навчального призначення та сприяють симпліфікації процесу підготовки майбутніх вчителів іноземних мов до застосування інноваційних технологій у професійній діяльності. Можливості використання аудіовізуальних матеріалів важко переоцінити, оригінальні відеоматеріали передають автентичність мовлення та містять необхідні для вивчення мови країнознавчі компоненти, важливі для формування лінгвокраїнознавчої компетентності.

Мета статті – розглянути на прикладі французької мови практичні аспекти застосування сучасних аудіовізуальних технологій у професійній діяльності майбутніх учителів іноземних мов з метою їх подальшої імплементації у навчальному процесі.

Відповідно до сформуваної мети було поставлено наступні **завдання**:

- ознайомити зі специфікою та особливостями використання аудіовізуальних матеріалів та мультимедійних платформ у професійній діяльності учителів іноземних мов.
- обґрунтувати доцільність імплементації аудіовізуальних матеріалів та їх застосування в професійній діяльності вчителів іноземних мов.
- навести алгоритм роботи з аудіовізуальними матеріалами (на прикладі французької мови) та запропонувати шляхи їх інтеграції у навчальний процес.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз психолого-педагогічних джерел дає підстави стверджувати, що з розвитком інформаційно-комунікативного простору особливості застосування аудіовізуальних технологій у процесі формування іншомовної комунікативної компетенції стало предметом широкої дискусії серед науковців та педагогів сьогодення. Проблему актуальності використання автентичних аудіовізуальних матеріалів для викладання іноземних мов та доцільність їх використання у професійній діяльності вчителів іноземних мов розглядали у своїх наукових працях (Жинкіна М. І., Зимньої І. О., Громової О. А.). Про важливість аудіовізуальних технологій як невичерпного джерела для формування соціокультурної компетенції та готовності до міжкультурної комунікації, переваги та недоліки використання даних технологій знаходимо у наукових дослідженнях зарубіжних та вітчизняних вчених (Д. Хаймз, Н. Беленюк, Тернопільський О. Б., Зубченко О., Ніколаєва С. Ю. А. Холлідей Ван Ек.). Однак вважаємо, що практичний аспект застосування мультимедійних та аудіовізуальних технологій залишається досі невивченим, що обумовлює актуальність даного дослідження.

Виклад основного матеріалу. Однією з основних переваг застосування аудіовізуальних технологій є максимальне засвоєння інформації завдяки комплексному впливу на різні органи чуття, що виступає квінтесенційним чинником у формуванні навичок іншомовної комунікативної компетентності [1: 87]. 3

розвитком медіа комунікацій в інформаційно-комунікативному просторі спостерігається тенденція до візуалізації контенту, трансформацію інформації з вербальної у невербальну, постає проблема формування у вчителів медіа компетентності, навичок аналізувати та розуміти особливості медіа інформації та застосовувати її у професійній діяльності [2: 510].

Використання аудіовізуальних технологій передбачає попередній відбір та підготовку відео матеріалів до застосування на практиці, врахувавши низку рушійних чинників. Згідно з Клодет Корнер, у рідній мові при швидкості мовлення від 160 до 180 слів за хвилину, сприйняття на слух для носія мови є досить оптимальним і сягає до 250 слів за хвилину. У випадку зі сприйняттям іноземного мовлення швидкість слів за хвилину має бути меншою для студентів-початківців, щоб досягти певного рівня сприйняття у процесі вивчення іноземної мови [3].

При відборі аудіовізуальних матеріалів вважаємо за потрібне враховувати наступні критерії:

- узгодженість (початок, кінець);
- тривалість: 1-2 хвилини для рівня A1 / A2, 3-4 хвилини для рівня B1 / B2.

Даний критерій не є абсолютним, оскільки сприйняття іншомовної інформації відрізняється від сприйняття мовленнєвого потоку рідної мови.

- кількість дійових осіб: для рівнів A1 / A2 не повинна перевищувати 2 дійових осіб (або голос за кадром та 2 особи), B1 / B2 може бути 3-5, але не більше;
- чітка дефініція ситуації, дійових осіб, об'єктів. Сприйняття мовлення ускладнюється, коли незрозуміло, яка ситуація, про кого або що йдеться в сюжеті;
- структуризація: важливий хронологічний порядок висвітлення подій, чітко окреслені окремі частини аудіовізуального матеріалу та його дійові особи.
- відповідність рівню володіння мовою студентів.
- обізнаність студентів в темі та вокабуляром, що продемонстрований у відео.

Вище зазначені критерії відбору відеоматеріалів є необхідними для досягнення максимального результату, якісного сприйняття та засвоєння іншомовної лексики, граматичних структур, оволодіння фоновими знаннями, що, в свою чергу, ускладнює завдання вчителів іноземних мов при підготовці до заняття. Оптимальним рішенням проблеми стає використання мультимедійних он-лайн платформ, де зосереджена велика кількість якісних автентичних матеріалів, що підкріплені необхідними педагогічними ресурсами, вправами для засвоєння побаченого та почутого матеріалу, а також можливістю для студента самостійно працювати над удосконаленням навичок іншомовного мовлення.

TV5MONDE – це франкомовний культурний канал, метою якого є сприяти популяризації вивчення французької мови у світі. Маючи 20річний досвід транслявання новин та репортажів франкомовного світу TV5MONDE розробили власну мультимедійну он-лайн платформу (<http://apprendre.tv5monde.com> та <http://enseigner.tv5monde.com/>), що слугує додатковим джерелом для вивчення та викладання французької мови. Аудіовізуальні матеріали, розміщені на сайті – це автентичні відео-матеріалами: інтерв'ю, випуски новин, репортажі, короткі анімаційні та документальні фільми, телевізійні програми, ілюстровані легенди, музичні відео-кліпи та ін. Сучасний інтерфейс медіа платформи TV5MONDE зручний у використанні, усі ресурси структуровані відповідно до рівня володіння мовою, змісту, компетенцій, мети та завдання, поставленою учителем, тематики та віку студентів, тривалості та наповнення аудіовізуальних матеріалів. На сьогодні це унікальний медіа-портал автентичних франкомовних аудіовізуальних матеріалів навчального спрямування та педагогічних ресурсів у вільному для завантаження доступі, які об'єднані у різноманітні колекції, що, у свою чергу, відповідають тематиці випусків новин та репортажів. В результаті теоретичного та експериментального дослідження встановлено, що колекції, представлені у нижче поданій таблиці, викликають найбільшу зацікавленість серед студентів та учнів та користуються найбільшою популярністю серед вчителів та викладачів французької мови.

Fiches pédagogiques par thème. Collections et leurs thèmes.

	<p>A2élémentaire B1intermédiaire</p>	<p>JEUX VIDEO Assassin's Creed Origins (2 ressources)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Des séquences vidéos extraites d'un célèbre jeu d'action-aventure pour développer un autre regard sur le jeu vidéo. • Le + : introduire l'univers du jeu vidéo en classe
---	--	---

	<p>A2élémentaire B1intermédiaire B2avancé</p>	<p>HISTOIRE</p> <p>Archives de guerre (13 ressources)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Des témoignages, des lettres et des archives sonores pour mieux comprendre les événements marquants qui ont façonné le monde contemporain. • Le + : réfléchir à la notion de mémoire collective et développer ses connaissances historiques à travers l'étude d'images d'archives ou de chronologies.
	<p>A2élémentaire B1intermédiaire B2avancé C1expérimenté</p>	<p>EXPRESSIONS IMAGEES FRANCOPHONES</p> <p>Archibald (11 ressources)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Une collection illustrée d'expressions imagées pour montrer la diversité des parlars de France, de Belgique, de Suisse, de RDC, du Sénégal, de Côte d'Ivoire ou du Québec. • Le + : jouer avec les mots, revenir sur l'histoire passionnante des expressions francophones.
	<p>A2élémentaire B1intermédiaire B2avancé</p>	<p>ACTUALITE MONDIALE</p> <p>7 Jours Sur La Planète (10 Ressources)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Des reportages de journaux télévisés francophones pour retracer l'actualité de la semaine. • Le + : chaque vendredi, 2 reportages didactisés pour s'entraîner à comprendre l'information en français, qu'elle porte sur des événements majeurs ou plus légers. Vidéos sous-titrées en français.
	<p>A1débutant A2élémentaire B1intermédiaire B2avancé</p>	<p>CHANSONS FRANÇAISES</p> <p>Paroles de clips (352 ressources)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Des clips musicaux pour découvrir des artistes francophones contemporains. • Le + : tous les 15 jours, de nouvelles activités pédagogiques pour faire entrer la musique dans la classe !
	<p>A2élémentaire B1intermédiaire B2avancé</p>	<p>DECOUVERTE DES REGIONS</p> <p>Ça bouge ! (20 ressources)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Des reportages touristiques pour visiter quelques-unes des plus belles régions françaises, canadiennes et belges : richesses culturelles, paysages, activités sportives, festivals... • Le + : donner aux élèves l'envie de voyager.

Алгоритм імплементації аудіовізуальних технологій. Викладач та розробник он-лайн вправ TV5MONDE, Еміль Лер пропонує вчителям французької мови розпочати роботу із сайтом <http://enseigner.tv5monde.com/> у чотири етапи: зрозуміти організацію та структуру сайту, його меню та рубрики (ознайомитись з наявними колекціями аудіовізуальних матеріалів, вміти розрізняти піктограми; навчитись обирати аудіовізуальні матеріали за допомогою фільтрів (niveaux, compétences, thèmes, disponibilité du support, temps de préparation, publics, types de médias, collections, types de contenu, durée vidéo); вміти знаходити педагогічні ресурси та плани занять; знайти необхідний аудіовізуальний матеріал та адаптувати його відповідно до теми заняття з метою подальшої імплементації як додатковий ресурс для повторення, початку нової теми, закріплення попередньої, тощо [4]. Під час підготовки до формування у студентів іншомовної комунікативної компетентності, суттєвим завданням для майбутніх вчителів іноземних мов є навчити студентів самостійно використовувати аудіовізуальні технології.

Працюючи самостійно на сайті <http://apprendre.tv5monde.com/> студенти мають унікальну можливість обирати тему відео на власний розсуд, враховуючи рівень володіння мовою та власні вподобання. Інтерфейс сайту дозволяє студенту створити власний профіль і вдосконалювати навички володіння французькою мовою у зручний для цього час, додаючи незавершені завдання до профілю.

З метою оптимізації навчального процесу запропоновані нижче вправи мають місце при роботі із аудіовізуальними матеріалами:

- 1) при перегляді відео без звуку: обговорення побаченого:
 - назвіть та опишіть побачені на відео образи, людей, предмети, явища, місця, атмосферу (в порядку їх появи на екрані);
 - відгадайте тему, сюжет, про що йде мова, поділіться враженнями про побачене;
 - перерахуйте події, відображені у відеоролику та розкажіть про ваше ставлення до побаченого.
- 2) При перегляді відео зі звуком:
 - роздайте або запишіть слова та фрази, що зустрічаються у відео;
 - запропонуйте розставити вирази та фрази, що прозвучали у відео, в порядку їх появи на екрані;
 - доберіть синоніми до фраз, переформулюйте власними словами, сказане та побачене.
- 3) Після перегляду відео:
 - відтворіть побачене у відео усно;
 - сформулюйте фрази та запишіть їх письмово.

Наведений алгоритм роботи з аудіовізуальними матеріалами є шаблоном та може бути адаптованим відповідно до контенту та граматичного наповнення відео. Розширений перелік вправ знаходимо у роботах Крістіана Род'є, який структурував вправи відповідно до рівня володіння іншомовною комунікативною компетенцією та етапу роботи над аудіовізуальними матеріалами [3].

Аналіз результатів дослідження у роботі з використанням даної мультимедійної платформи дозволяє виділити наступні переваги:

- оригінальний педагогічний підхід що мотивує до вивчення іноземної мови (французької) студентів будь-якого віку;
- щотижневе оновлення відеоматеріалів для різних рівнів вивчення мови;
- безкоштовний доступ та завантаження на сайті відеоматеріалів та детальних інструкцій та планів роботи для вчителя;
- значне заощадження часу завдяки готовим досьє, розробленими групою експертів в галузі мови;
- суттєвий додаток до навчального підручника, що передбачає роботу з відео на різні теми, суміжні та додаткові до навчальної програми.

До недоліків слід віднести:

- обмеженість в часі та насиченість програми вивчення іноземної мови в навчальному закладі, що часом унеможливує залучення додаткових джерел інформації.
- відсутність сучасного обладнання, що дозволить залучити всіх студентів до роботи з відеоматеріалами та вільним доступом до виконання вправ.

Висновки. Використання аудіовізуальних матеріалів є необхідною умовою технологізації та оптимізації навчального процесу. Підготовка майбутніх вчителів іноземних мов передбачає формування медіакомпетентності, уміння застосовувати сучасні аудіовізуальних технологій у професійній діяльності, працювати з автентичними відео-матеріалами та диверсифікувати процес формування іншомовної комунікативної компетентності відео-матеріалами, дотичними до теми заняття. **Перспективи подальших досліджень** вбачаємо у пошуку нових шляхів імплементації аудіовізуальних технологій, методичних рекомендацій щодо їх практичного застосування у процесі формування іншомовних комунікативних навичок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Волошина А. К. Формування медіакомпетентності викладача засобами аудіовізуальних технологій / А. К. Волошина, К. О. Волошина // Актуальні проблеми слов'янської філології. – 2010. – Випуск XXIII. – Частина 1. – С.510–517.
2. Даминова С. О. Методические рекомендации по работе с видеофильмом в процессе обучения устной иноязычной речи / С. О. Даминова // Филологические науки. Вопросы теории и практики. – № 7 (25), 2013. – Часть 2. – Москва. – С. 87–92.
3. Christian Rodier Comment choisir des extraits et les didactiser / Rodier Christian. – CAVILAM, Vichy, 2011. – Available at: <http://enseigner.tv5monde.com/>.
4. Emile Lehr Apprendre et enseigner avec TV5MONDE / Lehr Emile. – Université d'été – BELC 2016.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Voloshyna A. K. Formuvannia mediakompetentnosti vykladacha zasobamy audiovizualnykh tekhnolohii [Formation of Teacher's Media Competence Through Audiovisual Technologies] / A. K. Voloshyna, K. O. Voloshyna // Aktual'ni problemy slovianskoi filolohii [Actual Issues of Slavic Philology]. – 2010. – Vypusk XXIII. – Chastyna 1. – С.510–517.

2. Damynova S. O. *Metodycheskiie rekomendatsii po rabote s videofilmom v protsesse obucheniia ustnoi ynoiazыchnoi rechi* [Formation of Teachers' Media Competence through Audiovisual Technologies] / S. O. Damynova // *Filolohicheskiie nauki. Voprosy teorii i praktiki* [Philological Sciences. Questions of Theory and Practice]. – № 7 (25), 2013. – Chast' 2. – Moskva. – S. 87–92.
3. Christian Rodier *Comment choisir des extraits et les didactiser* / Rodier Christian. – CAVILAM, Vichy, 2011. – Available at : <http://enseigner.tv5monde.com/>.
4. Emile Lehr *Apprendre et enseigner avec TV5MONDE* / Lehr Emile. – Université d'été – BELC 2016.

Климчук А. М. Особенности применения аудиовизуальных технологий в профессиональной деятельности будущих учителей иностранных языков (на примере французского языка).

В статье рассмотрены практические аспекты применения аудиовизуальных технологий в профессиональной деятельности будущих учителей иностранных языков, на примере французского языка проанализированы недостатки и преимущества в работе с аутентичными видеоматериалами. Представлены критерии отбора и приведен алгоритм работы с аудиовизуальными материалами, предложены пути их имплементации в учебный процесс, обоснована целесообразность и специфика использования мультимедийных платформ в процессе формирования иноязычной коммуникативной компетентности.

Ключевые слова: аудиовизуальные технологии, подготовка будущих учителей, профессиональная деятельность, современные технологии.

Klymchuk A. M. The Peculiarities of Implementing Contemporary Audiovisual Technologies by Future Foreign Language Teachers in Their Professional Activity (Based on the French Language Materials).

The article deals with the peculiarities of implementing contemporary audiovisual technologies by future foreign language teachers in their professional activity. The following topic touches upon the importance of video materials in the foreign language teaching. The aim of the article is to substantiate the practical aspects of using audiovisual technologies and to demonstrate the use of video materials in the foreign language teaching process. In the course of the research the advantages and disadvantages of implementing the online multimedia platform were analyzed and proved to be highly efficient in the foreign language teaching. TV5MONDE is the most successful online francophone resource and is considered to be an online multimedia platform with a range of authentic news interviews and educational videos aimed to develop foreign communicative skills. The audiovisual technologies are regarded as a special tool of a foreign language teacher to be able to adapt various methods and techniques in teaching a foreign language to students of different age and level of foreign language comprehension. The research is updated as it concerns the current problems of pedagogical science which remain unchanged. The number of creative tasks and significant methodological issues and the algorithm of using the authentic video materials were suggested to put into practice of foreign language learning in order to optimize the studying process and to improve the communicative skills of the learner.

Key words: audiovisual technologies; future foreign language teachers' professional activity; implementing the online multimedia platform.